

חג חנוכה שמח!
Happy Hanukah!

Daf 31: THE PLANK AND THE BROKEN PLATES

דף ל"א: הקרש והצלחות השבורות

One day, two people arrived at the *Beit Din* (court). One man held a set of broken dishes and the other man clutched a large wooden plank. The man with the broken plates said: "Distinguished scholars! I was walking in the street, minding my own business, with my stack of plates in my hands. In front of me, there was a man walking with a wooden plank on his shoulder. Suddenly, the man stopped short and I was thrust into the plank with my plates, which shattered. I think he is obligated to pay me."

יום אחד הגיעו לבית הדין שני אנשים. האחד החזיק סט צלחות שבור, והשני אחז בקרש גדול. וכך היו טענותיהם - אמר בעל הצלחות השבורות: הלכתי לתומי ברחוב כשהצלחות בידי, ולפני הלק האיש הזה כשעל כתפו קרש. לפתע הוא עצר, ואני נתקעתי עם הצלחות בקרש, והן התנפצו. אני חושב שהוא צריך לשלם לי.

The *dayanim* (judges) asked the owner of the plank: "Why did you stop?" The plank owner replied: "What difference does it make why I stopped? How does the reason for my stopping impact the judgment?" One of the *dayanim* explained: The Talmud teaches us that **if you stopped in order to rest, then you are *chayav* (liable) to make restitution** – because before you stopped, you should have warned the people behind you. However, if you stopped in order to adjust the placement of the plank on your shoulder, then you are *patur* (exempt) from making restitution.

שאלו הדיינים את בעל הקרש: "מדוע עצרת?". ענה בעל הקרש: "מה זה משנה למה עצרת? כיצד משפיעה סיבת העצירה על הדין?". הסביר לו הדין: התלמוד מלמדנו שאם עצרת כדי לנוח - אתה חייב, כי לפני עצירתך היית צריך להזהיר את האנשים שהולכים מאחוריך. אבל אם עצרת כדי לסדר את הקרש על כתפך, אתה פטור.

Why [would the plank owner be *patur* in the second case]? Because the plank owner was preoccupied with adjusting the placement of the plank on his shoulder, and as such people in the vicinity needed to be vigilant and exercise caution before getting too close – even without a verbal warning from the plank owner.

מדוע? כי היית טרוד בטיפול בקרש, ובמצב כזה אנשים צריכים להיזהר מן הקרש גם בלי שתזהיר אותם.

Daf 32: RUNNING FOR THE SAKE OF THE MITZVAH

דף ל"ב: ריצה לצורך מצוה

There was a case of a man who injured his fellow, and despite that fact was exempt from paying restitution for the damage caused. The man was thoroughly engrossed in his Shabbat preparations, running from place-to-place in order to complete his errands and arrangements in time. While he was rushing around, he bumped into a fellow who was walking near him and accidentally knocked off that fellow's eyeglasses, which cracked. The man offered his sincerest heartfelt apologies to the fellow, gave his telephone number to the owner of the broken glasses and the pair agreed to be in contact on *Motza'ei Shabbat* in order to ascertain the *halakhah*.

ישנו מקרה של אדם שהזיק את חברו, ובכל זאת הוא פטור מתשלום הנזק. אדם שהיה טרוד בהכנות לשבת, רץ ממקום למקום כדי להספיק את כל הסיידורים וההכנות ותוך כדי ריצתו נתקל באדם שהלק מולו, הפיל בטעות את משקפיו והם נשברו. הוא התנצל מעומק ליבו, השאיר את מספר הטלפון שלו לבעל המשקפים, והם סיכמו ליצור קשר במוצאי שבת כדי לברר את ההלכה.

To his great surprise, when they spoke on *Motza'ei Shabbat*, the owner of the eyeglasses told the man he was *patur* (exempt) from paying any money. He explained further: "The Talmud teaches that **an individual who rushed for the purpose of performing a *mitzvah* and caused damage is *patur* (exempt)**. Since you were running, busy with preparations to honor the Shabbat, you are *patur*."

להפתעתו הרבה, במוצאי שבת אמר לו בעל המשקפים: אתה פטור מלשלם לי, כי בתלמוד לומדים, שמי שרץ לצורך דבר מצוה והזיק - פטור. מפיון שאתה רצת לכבוד שבת וההכנות לקראתה, גם אתה פטור.

Daf 33: RESPONSIBILITY OF AN OX OWNER

A man went to visit his friend and rang the bell hanging at the yard entrance, after which, he heard his friend shout out to him: "Yes!" **The man entered the yard and then the worst possible thing happened – the property owner's ox went wild and killed the visiting friend.**

The friend who owned the yard, who was sad and filled with grief, said to the family of the deceased: "I will at least pay compensation to you, as the Torah obligates the owner of an ox to pay compensation to the relatives of the individual murdered by his ox." However, after the matter was brought before *dayanim* (judges), it turned out that in this case, the owner of the yard was *patur* (exempt) from paying compensation.

Why the exemption? The *halakhah* stipulates **that the owner of an ox is liable to pay only if the person who was killed entered the yard with the permission of the yard's owner.** In this case, although the owner of the yard did shout, "Yes!" that should not have been interpreted as permission for the friend to enter the yard. Rather, when a person yells "Yes," what he generally means is, "Stand where you are and I will come to speak to you."

דף ל"ג: אחריות בעל השור

הלך אדם לבקר אצל חברו, וצלצל בפעמון שהיה תלוי בפתח החצר. לאחר שצלצל בפעמון שמע את חברו צועק לו: "כן!". נכנס אותו אדם אל החצר ואז אירע הנורא מכל: שורו של בעל החצר השתולל והרג אותו.

בעל החצר היה עצוב ביותר, ואמר לקרובי משפחתו של ההרוג: "לפחות אשלם לכם כופר, כמו שהתורה מחייבת את בעל השור לשלם כופר לקרוביו של ההרוג". אף לאחר שהמקרה הובא בפני דיינים התברר שבמקרה זה בעל החצר פטור מתשלום כופר.

מדוע? ההלכה קובעת שבעל השור משלם כופר רק אם ההרוג נכנס אל החצר ברשותו של בעל החצר. במקרה הזה אומנם בעל החצר צעק "כן", אבל אין לפרש את כוונתו שהחבר יכנס אל החצר, אלא כשאדם צועק "כן" הוא מתכוון לומר: עמוד במקומך עד שאבוא לדבר איתך.

Daf 34: A WEALTHY PERSON WHO WENT BANKRUPT

A wealthy individual encountered financial difficulties. His accountant came and said to him: "I'm really sorry to inform you that you owe people considerably more money than you have. Unfortunately, that is your current financial situation."

The problem was **that there were many people to whom the formerly wealthy man owed money, and that man now owned very few remaining properties. How would the small number of properties be divided among the many creditors?**

On this *daf* we learn **that the debts are to be returned in the order in which the loans were made.** Meaning, **whomever loaned money to the formerly wealthy man first – would be the first to receive money back in return.** If property remains, then whichever lender next lent funds to the man would receive payment, and so on, and so on, as long as there were still assets to recover.

דף ל"ד: העשיר שפשט רגל

אדם עשיר נקלע לקשיים כספיים. מנהל החשבונות שלו אמר לו - חייב לאנשים הרבה יותר כסף ממה שיש לך. זה המצב הכספי שלך עכשיו.

הבעיה היא שישנם אנשים רבים שהעשיר לשעבר חייב להם כסף, אך לעשיר עצמו יש רק מעט קרקעות, כיצד מחלקים אותן בין בעלי החובות?

בדף זה בתלמוד לומדים שמחזירים את החובות לפי סדר ההלוואה, כלומר: מי שהלווה ראשון - יקבל ראשון. אם נשארו קרקעות, יקבל אותן המלווה שהלווה אחריו, וכן על זה הדרך.

Daf 35: THE AMORA CHIZKIYAH

דף ל"ה: האמורא חזקיה

On this *daf* we learn a *maim'ra* in accordance with the *Beit Midrash* (school) of Chizkiyah. Who was he? Chizkiyah was the son of the *Tanna Rabbi Chiyya*. Chizkiyah had a twin brother named Yehudah. Both brothers were great Torah scholars and close associates of Rabbi Yehudah HaNasi, who was younger than they were.

Chizkiyah collected *braitot* (teachings of the *Tannaim*). He was also Rabbi Yochanan's teacher. Various *machlokot* (disputes) between Chizkiyah and Rabbi Yochanan appear in the Talmud, and in every case, the halacha was decided in accordance with Chizkiyah — since the *halacha* follows the teachings of the master over his disciple. Chizkiyah lived in Tiberias, and when he died, he was buried in the crypt of his father, Rabbi Chiyya.

חזקיה היה בנו של התנא רבי חייא. לחזקיה היה תאום בשם יהודה, ושניהם היו גדולים בתורה ומקורבים לרבי יהודה הנשיא. הם היו יותר מבוגרים ממנו.

חזקיה קיבץ ברייתות מדברי תנאים, והוא היה רבו של רבי יוחנן. בתלמוד מופיעות מחלוקות שונות בין חזקיה לבין רבי יוחנן ובכולן נפסקה הלכה כחזקיה מפני שההלכה היא כדברי הרב. חזקיה התגורר בטבריה, וכאשר נפטר קברוהו במערת קבורתו של אביו, רבי חייא.

Daf 36: COLLECTORS OF CHARITY

דף ל"ו: גבאי צדקה

There are righteous people who occupy themselves with matters of *zedakah*, and who collect *zedakah* money for the needy. These people are called "*gabbai'ei tzedakah*" (collectors of charity) and their heavenly reward is very great on account of the tremendous mitzvah they are privileged to perform. Everyone understands that if he has given money to a needy person, the giver may not rescind his actions and say to the needy individual: "My apologies. I have changed my mind. Please return the money I gave to you ..." This can not be done for the simple reason that the money already belongs to the needy person and it can not be taken away.

And what is the ruling regarding an individual who gave money to a *gabbai tzedakah*? Indeed, the money had not yet reached the hands of the needy person. Is it possible to have regrets and ask for the money back? We learn on this *daf* that the hand of the *gabbai tzedakah* is considered to be like the hand of the needy — i.e., the moment the *gabbai tzedakah* receives the money donation, it is as if the needy person received the money directly, and thus, may not be taken back.

ישנם אנשים צדיקים שעוסקים בענייני צדקה, הם אוספים כספים לצדקה עבור עניים. אנשים אלה מכנים "גבאי צדקה", ושכרם רב ביותר על המצוה הגדולה שהם זוכים לקיים. כל אחד מבין שאם הוא נתן כסף לעני, הוא אינו יכול להתחרט אחר כך ולומר לעני: "סליחה, אני מתחרט, החזר לי בבקשה את הכסף..." אי אפשר לעשות כך מן הסבה הפשוטה: הכסף כבר שייך לעני ואי אפשר לקחת אותו ממנו.

ומה הדיון באדם שנתן כסף לגבאי צדקה? הרי הכסף עדין לא הגיע לידיהם של עניים, האם אפשר להתחרט? ובכן, בדף זה לומדים שידם של גבאי הצדקה היא כיד ארצה של העניים, וברגע שגבאי הצדקה קבל את הכסף הרי זה כאלו העני קבלו, וכמוכן אי אפשר להתחרט.

Daf 37: THE OX THAT GORED SOLELY ON SHABBAT

דף ל"ז: שור שנוגח רק בשבת

The first three times a *shor* (ox) gores, it is judged as a “*Shor Tam*” (so called “innocent ox”), whose owner is responsible for restitution of half the damages caused by this animal. Beginning with the fourth time the *shor* gores, it becomes considered a “*Shor Mu’ad*”, (a forewarned ox) for which the owner is liable to make full restitution for any damage caused by the animal.

On this *daf*, we learn that according to Rabbi Yehudah, an ox that only gored on Shabbat was only considered to be “*mu’ad*” for the duration of the Sabbath, and it would continue to be considered “*tam*” during the other six days each week. For example, if that *shor* gored on a Sunday, since he was considered “*tam*,” his owner would only pay for 50% of the damage he caused. However, had that *shor* gored again on Shabbat – the time he is considered “*mu’ad*” -- the owner must pay restitution for the entire sum of the damage.

Why? Rashi explains that it is clear from the behavior of the *shor* that when it becomes bored it is inclined to gore. On Shabbat, animals are not put to work. As a result, the *shor* routinely became bored and would then gore. **Therefore, this ox was considered “*mu’ad*” only on Shabbatot and not during the remaining days of the week.**

בשלוש הנגיחות הראשונות של שור, דינו שור “תם” המשלם חצי נזק. החל מן הפעם הרביעית, הוא שור “מועד” המשלם נזק שלם.

בדף זה לומדים את דברי רבי יהודה, ששור שנוגח רק בשבת, יהיה “מועד” רק בשבת, אך בימי חול הוא ימשיך להיות “תם”. למשל, אם ביום ראשון הוא נגח, הרי הוא “תם” וישלם חצי נזק, אך אם הוא נגח בשבת, הרי הוא “מועד” ועליו לשלם נזק שלם.

מדוע? רש"י מסביר שמהתנהגותו של השור הזה התברר שכאשר הוא מתבטל מעבודה הוא נוגח. בשבת לא מעבידים את בעלי החיים, ולכן השור משתעמם ונוגח, לכן הוא מועד רק בשבתות ולא בימות החול.

D'VAR TORAH: PARASHAT VAYESHEV

דבר תורה: פרשת וישב

Yaakov Avinu was a man whose life was filled with struggles and hardships. In Parashat Vayeshev, we find Yaakov entangled amidst two distinct types of battles that he had to contend with. From the very beginning of his life, Yaakov grappled with external adversaries. Even from inside the womb, Yaakov wrestled with his twin brother Esav, and subsequently, Yaakov fled from Esav due to the theft of the blessing. Afterward he dealt with Lavan, his wicked father-in-law, who deceived and mocked him time and again. Then, when Yaakov finally thought his external struggles had come to an end, and that he could live a life of tranquility, he discovered that the internal battles were often more bitter and formidable than the external ones. Sibling rivalry and internal conflicts are the main adversarial relationships that exist within any society and family. These internal battles require no less caution than external adversaries seeking to cause harm from outside.

יעקב אבינו היה איש שרב חטיו היו מלאי קשי וצער, ופרשת וישב נמצאת בתוך בין שני סוגי מאבקים אתם נאלץ יעקב להתמודד. בראשית חטיו נהל יעקב מאבק מול אויבים מבחוץ, כבר מהבטן הוא נאבק בעשיו אחיו, ואחרי כן נמלט ממנו בשל לקיחת הברכה. גם אחרי שנפטר מעשיו מצא יעקב את עצמו מול אויב חיצוני אחר - לבן הרשע, שרמה והתל בו פעם אחר פעם. ואז, כשסוף סוף הסתיימו מאבקי החוץ וישב יעקב שהגיעה העת לישב בשלוה, הוא גלה שיותר ממאבקים חיצוניים- מרים וקשים הם מאבקי הפנים- שבאים מתוך הבית פנימה. שנאת אחים ומלחמות פנימיות- הם האויב מספר אחד של כל חברה וכל משפחה, ומהם יש להזהר לא פחות מאשר האויבים המנסים לפגוע מבחוץ.